

Visa Malu'i 'oku ma'a kinautolu 'oku kumi hūfanga

Hangē ko e ngaahi fonua lahi, 'oku 'i ai 'a e visa 'a 'Aositelēlia ke 'oatu ha malu'i ma'a kinautolu 'oku kumi hūfanga.

Ko e visa Malu'i (kalasi 866) 'oku ne faka'atā ha taha 'oku tu'ulavea ngofua ki ha fakatamaki lahi pe fakatanga'i 'i honau fonua tupu'anga ke nofo fonua 'i 'Aositelēlia. Ko e visa Malu'i 'oku 'ikai ma'ae kakai 'oku nau fiema'u ke nau nofo loloa atu 'i 'Aositelēlia ke ngāue.

He'ikai te ke lava ke kole ki ha visa Malu'i 'o kapau 'oku ke 'i tu'a 'i 'Aositelēlia. Kuo pau ke ke tū'uta ki 'Aositelēlia 'i ha visa fakalao pea faka'atā 'e he 'imikuleisini 'i ho'o tū'uta.

Ko e ngaahi liliu lahi kuo fakahoko ki he founa 'o e kole visa Malu'i ke fakavave'i 'a e taimi 'e fai ai ha ngaue ki ai. Ko e lahi taha 'o e ngaahi kole fo'ou 'i he taimi ni 'oku fai e tu'utu'uni ki ai 'o liunga 8 'ene vave 'i hono fakafehoanaki mo e ngaahi ta'u kuohili. 'Oku 'uhinga eni 'oku vave hono foaki 'a e visa Malu'i ma'a kinautolu 'oku nau fiema'u mo e vave hono 'ikai tali 'akinautolu 'oku nau kole visa malu'i koe'uhi ke ngāue pe fakaloloa atu 'enau nofo 'i 'Aositelēlia.

'Oua na'a ke kole visa Malu'i kapau 'oku 'ikai te ke fiema'u ke kumi hūfanga 'i 'Aositelēlia. 'Oku vave 'aupito 'a e 'ikai te mau tali 'akinautolu 'oku 'ikai ke nau ma'u e ngaahi makatu'unga 'o e visa Malu'i.

Kapau 'oku ke fakakaukau ke ke kole ki ha visa Malu'i (kalasi 866), 'oku mau tāpou mālohi atu kiate koe ke ke kumi **tokoni fakalao ta'etotongi** mei ha tokotaha 'oku taukei 'i he ngaahi me'a fakalao fekau'aki mo e kumi hūfanga mo e 'imikuleisini.

- Vaveange 'a e ngāue ki he visa
- Ko e Malu'i 'oku ma'a kinautolu 'oku kumi hūfanga mo'oni
- Tokoni fakalao ta'etotongi
- Ko ho Fatongia
- Ngaahi fakangatangata he fefolau'aki
- Kumi ki he fale'i totonu
- Tokanga koe'uhi ko kinautolu 'oku ngāue ta'efakalao
- Kapau 'e 'ikai tali ho'o visa Malu'i
- Kapau te ke nofo 'i 'Aositelēlia ka 'oku 'ikai 'i ai ha'o visa fakalao
- Ngaahi visa kehe 'oku 'atā atu
- Tokoni ki ha visa kuo 'osi hono taimi
- Tokoni ki ho'o kole visa

Vaveange 'a e ngāue ki he visa

'I he malumalu 'o e ngaahi liliu fo'ou kuo fokotu'u mai 'e he pule'anga, ko e lahi taha 'o e ngaahi kole visa Malu'i (kalasi 866) 'oku liunga 8 hono vave ange 'a e mahino hono aofangatuku 'i he ngaahi ta'u kuo hili.

Kapau 'oku 'ikai te ke fiema'u ha malu'i 'i 'Aositelēlia, pe 'oku 'ikai te ke lava ke ma'u 'a e ngaahi makatu'unga 'o e visa Malu'i, 'e vave 'aupito 'a e 'ikai ke tali ho'o 'apalai.

Mahalo pe 'e 'i ai ha ngaahi visa kehe 'e fe'unga mo ho tūkunga. Vakai'i 'a e ngaahi visa 'oku 'atā kiate koe.

Ko e Malu'i 'oku ma'a kinautolu 'oku kumi hūfanga mo'oni

Ko e visa Malu'i 'oku ma'ae kakai (pe ko e kupu honau fāmili) 'oku ngalingali te nau fehangahangai mo ha fakatamaki lahi 'o kapau tenau foki ki honau fonua tupu'anga pe 'oku mahino 'aupito 'e hoko ki ai ki ha fakatanga 'i he ngaahi makatu'unga 'o e:

- matakali
- tui fakalotu
- tangata'i fonua
- memipa 'i he kulupu fakasosiale
- tui fakapolitikale

Ke 'apalai ki ha visa Malu'i, kuo pau ke ke 'i 'Aositelēlia 'i ha visa fakalao pea faka'atā 'e he 'imikuleisini 'i ho'o tū'uta.

'Oua na'a ke kole visa Malu'i ko ha 'uhinga ke fakaloloa ai ho'o nofo 'i 'Aositelēlia koe'uhi ke ma'u ai ha'o ngāue totongi.

'Oku lahiange 'a e ngaahi kole visa Malu'i 'oku 'ikai tali 'ia kinautolu 'oku tali. 'Oku laka hake 'i he 85% 'a e ngaahi kole visa 'oku 'ikai tali, he 'oku 'ikai te nau ma'u 'a e ngaahi makatu'unga 'o e visa. Ko e ngaahi kole visa mei he tangata'i fonua 'o e ngaahi fonua 'e ni'ihī 'oku meimei 100% 'a e 'ikai ke tali.

Kapau 'e 'ikai tali ho'o kole visa Malu'i pea 'ikai ha'o visa fakalao, 'e fiema'u ke ke mavahe leva mei 'Aositelēlia. Kapau 'oku 'ikai ha'o visa fakalao, 'e ala lava ke puke koe 'o tauhi pea fakamavahe'i mei 'Aositelēlia.

Ko e kole visa Malu'i na'e 'ikai tali 'e hā ma'u ai pe ia 'i ho lekooti. 'E lava foki eni ke faingata'aange kiate koe mo ho fāmili ha'o fie 'a'ahi mai ki 'Aositelēlia 'i he kaha'u mo lava ke ne uesia ha kole visa 'i he kaha'u ki ha ngaahi fonua kehe, 'o fakatefito 'i he visa 'oku ke kole ki ai.

'I he taimi 'oku ke fai ai ki ha kole visa malu'i 'oku ke kumi hūfanga 'i 'Aositelēlia mei ho fonua tupu'anga.

Kapau 'oku ke 'apalai ki ha visa Malu'i, 'oku ke fakahā'i ko e taha pe fakatoloua 'o e ongome'a ni 'oku mo'oni:

- 'E 'ikai te ke lava 'o foki ki 'api koe'uhi ko ha'o tu'u laveangofua ki he fakatamaki lahi pe fakatanga;
- Ko e kupu koe 'o e fāmili 'o ha taha na'a ne fakahoko ha kole visa pehē.

Kapau 'e lava pe ke ke hū fakalao mo nofo malu 'i ha fonua kehe (tukukehe ange ho fonua tupu'anga), 'e 'ikai ma'u ha'o visa Malu'i.

'Oku tonu ke ke toki 'apalai pe ki ha visa Malu'i kapau 'oku ke fiema'u kumi hūfanga 'i 'Aositelēlia.

Lau 'o toe lahi ange fekau'aki mo e ngaahi fatongia malu'i 'a 'Aositelēlia.

Tokoni fakalao ta'etotongi

Kapau 'oku ke fakakaukau ke ke kole ki ha visa Malu'i (kalasi 866), 'oku mau tāpou mālohi atu kiate koe ke ke kumi ha tokoni fakalao ta'etotongi mei ha tokotaha 'oku taukei 'i he ngaahi me'a fakalao fekau'aki mo e kumi hūfanga mo ha fale'i fakalao 'imikuleisini kimu'a pea fakahū ho'o tohi kole.

Lisi 'o e ngaahi kautaha 'oku nau fale'i fakalao 'i ho siteiti pe vahenga

Siteiti pe Vahe Fonua	Hingoa	Kupenga Ope
Australian Capital Territory	Legal Aid ACT	www.legalaidact.org.au
New South Wales	Refugee Advice and Casework Service	www.racs.org.au
Northern Territory	Refugee Legal	www.refugeelegal.org.au
Queensland	Refugee and Immigration Legal Service	www.rails.org.au
South Australia	Legal Services Commission of SA	www.lsc.sa.gov.au
Tasmania	Tasmanian Refugee Legal Service	www.trls.org.au
Victoria	Refugee Legal	www.refugeelegal.org.au
Western Australia	Circle Green Community Legal	www.circlegreen.org.au

Ko e ngaahi kautaha ni te nau lava tokoni'i koe ke:

- 'ilo'i pe te ke lava ke 'apalai ki ha visa Malu'i pe ko ha toe visa ange 'e taha 'oku fe'unga
- mahino'i 'a e founa 'apalai
- mahino'i 'a e me'a 'e hoko kapau 'e 'ikai tali 'a e visa Malu'i
- fakakakato mo fakahū 'a e kole visa Malu'i 'o kapau 'e fiema'u.

Te ke lava foki ke ma'u ha tokoni fakalao ta'etotongi mei he "legal aid" pe ko e senitā fakalao fakakomiuniti 'i ho siteiti pe vahenga.

Ko ho Fatongia

'I he taimi 'e fakahū ai ha'o kole visa Malu'i, ko ho fatongia ke fakapapau'i ko e kotoa 'o e ngaahi fakamatala 'oku ke 'omi 'oku mo'oni mo pau, 'o tatau ai pe kapau na'e fakafonu mo fakahū ho'o 'apalai 'e ha taha kehe.

'Oku 'ikai totonu ke ke faka'atā ha taha ke 'apalai ha visa Malu'i ma'au kapau 'oku 'ikai te ke mahino'i 'a ia 'oku ke 'apalai ki ai mo e fakamatala kuo 'omi 'i ho'o 'apalai.

Ko e ngaahi komuniti 'oku nau nofo 'i 'Aositelēlia 'oku 'i ai honau fatongia mahu'inga 'i hono ta'ota'ofi 'a e fakamafola 'a e ngaahi fakamatala hala kiate kinautolu 'oku nau fie 'apalai ki he visa Malu'i. 'Oku kau heni 'a hono tala mahino 'a e ngaahi matu'utamaki 'e ala hoko 'o kapau 'e fakahū ha fakamatala loi pe taki hala pea mo ngāue'aki ha taha fale'i faka'imikuleisini 'oku 'ikai lesisita.

'Oku 'i ai 'a e ngaahi tautea mamafa ki hano 'omi 'o ha ngaahi fakamatala loi pe taki hala 'i ha kole visa Malu'i, 'o kau ai 'a e mo'ua lahi fakapa'anga, lava ke ngāue pōpula 'o a'u ki he ta'u 'e 10, pe ko e fakatoloua. 'E toe lava foki ke faingata'a ange kiate koe mo ho fāmili ke mou toe foki mai ki 'Aositelēlia, tatau ai pe ia pe 'i ha visa 'eve'eva, ako, pe visa ngāue fakataimi 'o hange ko e visa 'a e sikiimi PALM.

Kapau 'oku 'apalai ha taha ki ha visa Malu'i pea ne kole atu ke ke fai ha tohi poupu ma'a kinautolu, toki fai pe 'o kapau 'oku ke tui te nau fehangahangai mo ha fakamamahi lahi pe fakatanga 'o kapau te nau foki ki

honau fonua tupu'anga. Fakalotolahi'i kinautolu ke nau kumi tokoni fakalao ta'etotongi mei ha kautaha fakalao 'oku nau taukei 'i he ngaahi me'a faka'imikuleisini mo kumi hūfanga 'i honau siteiti pe vahenga.

Ngaahi fakangatangata he fefolau'aki

'I ho'o 'apalai ki ha visa Malu'i, 'e lava ke 'ikai tali ho'o 'apalai 'o kapau te ke folau ki he fonua 'oku ke kumi malu'i mei ai ki he pule'anga 'Aositelēlia, 'o tatau ai pe kapau 'oku nofo ai ho fāmili.

Kapau 'e foaki atu ha'o visa Malu'i, he'ikai te ke lava ke folau ki he fonua na'a ke kumi hūfanga mei ai ta'e 'i ai ha ngofua mei he Pule'anga 'Aositelēlia, 'o tatau ai pe kapau 'oku nofo ai ho fāmili.

Kumi ki he fale'i totonu

Ko e kumi fale'i ki ha 'apalai ki ha visa Malu'i 'oku tonu ke fai pe mei he kau fakafofonga 'oku lēsisita mo e kau loea 'i 'Aositelēlia. 'E lava foki ke ke kumi tokoni faka'imikuleisini mei ha taha 'oku 'i ai hano tu'unga makehe.

Ko e tokotaha 'oku 'i ai hono tu'unga makehe 'a ia 'oku 'ikai ko ha fakafofonga 'imikuleisini kuo lēsisita pe ko ha loea pea ko e taha 'o e ni'ihi ko eni:

- ko e taha na'a ne fokotu'u mai koe pe ko ho'o siponisā
- ko hao fāmili ofi
- ko ha taha fakafofonga falealea
- ko ha memipa 'o e ngaahi fakafofonga fakatipilōmetika
- ko ha memipa 'o ha fakafofonga konisela
- ko ha memipa 'o ha kautaha fakatu'apule'anga.

Ko ha taha 'oku 'ikai ko ha fakafofonga 'imikuleisini 'oku 'ikai ha'ane lēsisita pe 'ikai ko ha loea 'Aositelēlia **kuo pau ke 'oua na'a nau 'eke atu** ha totongi ki he'enu tokoni. 'Oku ta'efakalao ki ha taha 'oku 'i ai hano tu'unga makehe ke 'eke totongi.

Te ke lava vakai'i pe 'oku 'osi lēsisita 'a ha fakafofonga 'imikuleisini 'i ho'o kumi 'i he lēsisita 'i he ope 'o e 'Ofisi Mafai ki he Lēsisita 'o e kau Fakafofonga Faka'imikuleisini (OMARA). Pe toe 'ilo 'o lahiange fekau'aki mo ha ma'u tokoni mei ha Australian legal practitioner (fakafofonga lao 'Aositelēlia).

Lau 'o toe lahi ange fekau'aki mo hai 'oku ngofua ke tokoni kiate koe 'i ho'o kole visa 'i 'Aositelēlia.

Kumi heni 'a e ngaahi sitepu ke fili'aki ha fakafofonga 'imikulesini 'oku lēsisita.

'Oku 'ikai tonu ke ke faka'atā ha taha ke 'apalai ha'o visa Malu'i kapau 'oku 'ikai te ke mahino'i 'a ia 'oku ke 'apalai ki ai mo e fakamatala kuo 'omi 'i ho'o 'apalai. Kuo pau ke ke fakapapau'i ko e me'a kotoa pe 'i ho'o 'apalai 'oku mo'oni, tatau ai pe kapau na'e fakafonu mo fakahū 'e ha taha kehe.

Tokanga koe'uhi ko kinautolu 'oku ngāue ta'efakalao

'Oku ta'efakalao ki ha taha ke 'eke ha totongi 'o ha fale'i faka'imikuleisini tukukehe kapau kuo 'osi lēsisita ko e kau fakafofonga faka'imikuleisini pe ko ha fakafofonga lao 'Aositelēlia. 'E ala lava ke ke ma'u 'a e fale'i hala 'o kapau te ke ngāue'aki ha taha 'oku 'ikai ko ha fakafofonga faka'imikuleisini lēsisita pe loea 'Aositelēlia, 'o iku ai ke mole ho faingamālie ke ke nofo ai 'i 'Aositelēlia.

Ko kinautolu 'oku ngāue ta'efakalao 'oku nau tu'uaki atu 'enu ngāue 'i he mitia fakasōsiale mo e ngaahi kulupu talanoa 'i he ngaluope. 'Oku nau fa'a talaange he taimi 'e ni'ihi kiate kinautolu 'oku kole visa ke fai 'a e ngaahi fakamatala loi pe hala pe ke 'omi 'a e ngaahi tohi loi 'i he taimi 'oku nau kole visa Malu'i ai, pea ko e ni'ihi 'oku nau 'eke ha pa'anga lahi ki he ngaahi fale'i hala ko eni.

Kapau 'e feinga ha taha ke 'oatu ta'efakalao kiate koe ha tokoni faka'imikuleisini, te ke lava 'o lipooti mai ia 'i he Lipooti 'i he Ope 'o e Va'a Siofi e Kau'āfonua (Border Watch Online Report). 'Oku 'ikai fiema'u ia ke 'omi ho hinga.

Kapau 'e 'ikai tali ho'o visa Malu'i

Kapau 'e 'ikai tali ho'o kole visa Malu'i:

- 'e fiema'u ke ke mavahe mei 'Aositelēlia
- 'e ala faingata'a kiate koe mo ho fāmili ke mou 'a'ahi mai ki 'Aositelēlia 'i he kaha'u
- 'e hā 'i ho lekooti 'a e 'ikai tali 'o e visa 'i he toenga ho'o mo'ui
- te ne lava uesia ha'o kole visa 'i he kaha'u ki ha toe fonua ange 'i tu'a 'i 'Aositelēlia 'o fakatefito 'i he visa te ke 'apalai ki ai.

Kapau te ke nofo 'i 'Aositelēlia ka 'oku 'ikai 'i ai ha'o visa fakalao

'Oku puke mo fakafoki 'e he Pule'anga 'Aositelēlia 'a kinautolu na'a nau kole visa Malu'i pea 'ikai tali pea 'ikai ha'a nau toe totonu ke nofo 'i 'Aositelēlia. Ko e ngaahi ngāue ko eni 'oku tokoni ke tauhi 'a e malu 'o e fa'unga faka'imikuleisini 'o 'Aositelēlia.

Kapau 'e puke koe mo fakafoki mei 'Aositelēlia hili 'a e 'ikai tali ha visa Malu'i, 'e ala lava ke fiema'u ke ke totongi fakafoki 'a e fakamole ki hono fakafoki koe. 'E ala a'u eni ki he pa'anga lauafe.

Ngaahi visa kehe 'oku 'atā atu

'E ala 'i ai pe 'a e ngaahi visa kehe 'e fe'unga ange mo ho tūkunga.

Ke 'ilo'i 'a e visa totonu ma'au, yakai'i 'a e ngaahi visa 'oku 'atā kiate koe.

Tokoni ki ha visa kuo 'osi hono taimi

Ke 'ilo'i pe 'oku vave ha 'osi ho'o visa pe kuo 'osi, fakafonu 'a ho'o ngaahi fakamatala fakafo'ituitui 'i he Visa Entitlement Verification Online (VEVO).

Ko 'Emau Tafa'aki Ki Hano Solova 'o e Tukunga 'Oku Ke 'I Ai (Status Resolution Service – SRS) te nau lava tokoni atu kiate koe 'o kapau 'oku ke fiema'u tokoni ke solova ho'o ngaahi me'a faka'imikuleisini. 'E lava 'e he kau 'ofisa SRS 'o:

- Tokanga ki ha ngaahi me'a 'oku ne fakafe'atungia'i pe fakangatangata hano solova 'o e keisi
- 'oatu 'a e fakamatala mahino fekau'aki mo e ngaahi hala fononga faka'imikuleisini pe foki
- Foaki atu 'a e bridging visa ki he kakai 'oku taau mo ia ka 'oku nau lolotonga ta'efakalao

Kumi heni ke toe lahi ange 'i he Status Resolution Service.

Tokoni ki ho'o kole visa

'Oku fai atu 'a e tapou mālohi kiate koe ke ke kumi ki ha tokoni fakalao ta'etotongi mei he ngaahi kautaha fakalao 'oku nau taukei 'i he ngaahi me'a faka'imikuleisini mo fekau'aki mo e kole hūfanga ke 'ilo'i pe 'oku ke taau ke ma'u ha visa Malu'i.